Burgos'ko paxisten diru-etxe barriak, poto egin dau

Noruegatarrak españar errizaliei osakaiak bidali.-Itxasgizonak, ordea, ez nai ango paxistai lagundu.-Marruekotarrakin aspertu paxistak.-Sandijak'eko auziaz turkiarrak pozik.-Alemani ta Austri'ren egiunea.-Japon'go militarrak, urduri.-Marcelino Domingo, Ameriketan.

AMERIKA TA CANADA-ZEAR MARCELINO DOMINGO'REN ZABALGUNDEA

Madrid.—New York'en izenpetuta Marcelino Domingo'k iragafi daben idazlantxo ...ren auze irakurten dogu:

"Oberetz dira Kanada'n eta Latefi-Batasuna egin dodan zabalgundearen ondoren: bi milioi laurleko hutsea; dirutza ... osorik España'rako da. Jaki, jantzi ... eskalak batu dodaz España'rako, ... ezagile-taldea euroi yagokiozan ... Bilbidean. Arazo ta zerregin ofeldu ... ero milioi bat laurleko bildu dau ... Batordesak eraldu uri burustan; jundu ... bizitzaniak geure-alde jafi, ... ezetako aginturiak Eltala'ren- alde ... daizean.

... Iroan España dodala España' ... ai bie izatea España'n bizi izateko bilgarriago da. Egunean iru edo lau ... ezten izan dogus. Billi luze baino ... egin dogus; ainbat gastan bu ... ilbi gara. Ostingo aldietan zabalgundea ... ezetko sel edo zortzi ilabete beaf ... geduan. Orain, ostera, 60 egun ... iran egin dogu. España'tik at España ... eldes nire agin dagon egingo onen ... Eltala'ri lagun egiten dautsodala ... ago. Nire izena ludian ez da ez ... Eragutzen nabenentzat nire edesgabe da, nire asmoak argiak yakuez ... afrin-nailean lengo tokian nayaoke ... pilla sailean lengo lekuan egote aurrenile yakue bildurez España'ra begira ... Nire itzaldiak bide negarrezkoari dira, oker asko ezendu, biotz ... gorengandu be bai."

PAXISTEI KÉS EGIN DAUTSOEN GUDARI BATEK DISOANA

Barcelona.—Aragon'go guda-ofetan pa... egin dautsoen gudari batek disoanean atean egunean baiño egu... abongoak dira aretinon asafeak: ba... gudarien eta palangleien aftean ... dira ta tiroka erabagiten dabez ...

Beste guda-ofetan zauritu diranak bete ... ta ofe daben Zaragoza'ko zauri-etxeak, ... ofetfi etofi ziran moro-taldeak ta ... guda-ofetaratu ebenan legionarioak ... dira geratu dira.

Aragon'ra 70 alemandaf eldu dirala ... ofeiko beintzat eta eurok kalerik ... ofi ibili izan dirala, alemandaf asko ... euron-alde uste izan dagien ...

ETZARE URTEN

Londres.—España'-paxisten portuetan ... urteteko ziran eskandinabitaf ... ezetako itzaurtzonak ez ... dabe. Euren Sindikatoak galeg... dituztae.

Norogat itxas-langile-batzak emon ... eraldu ori. Itxas-ontzi'etatik bat ... ezan eta besta bat finlandi...

GUDA-ITXASONTZI PORTUAK

Paris.—Argelia'ra eta Tunes'era pran... itxas-jauzlariak egin daben ikaf... ... orantzetaf izpafingiak. ... itxasontzietzat Francia'k deukozeztak oso egokiak, gorengoak di... Biarta'koak eregai onak, asko deu...

TURKIA'K ESKAAGAK

Estambul.—Izparingiak difuenez Turkia'k eskaffak degitzes Frantzia'ri, Inglaterra eta Erusi'ri eta Balkan-efiel Sandjak'o arasoen lagundu dautsejelako.

GUDUTAREN AUSKA

Varsovia.—Krakovia'ko Ikastola Nagusiak juduta ikasiak ikastolatik kanpo ibzi dana.

ANGOLA EZTA ALEMANIENTZAT

Lisboa.—Angola Alemani'entzat dala izparingi batzuk esa eben; guzufa da, xiuf dakigu.

VIENA'RA

Berlin.—Austria ta Alemania'ren aftekoitzubena aafutu ondoren, Reich'ko laterl-arasoetako jauflariu Viena'ra jo-ango el-da.

ROOSEVELT LANEAN

Nueva York.—"New York Times,'ek difuenez Roosevelt, jaunak jan-sari ta lan-orduak atontzeko legedi bafia egiteko asmuetan dago. Legedioi Aldundia'k ontzat aftu beafa, da.

JAPON'EN GUDALBURUAK AGINTARI

Tokjo.—Jaufgo'rik ezin osatu izan dau Ugaki'k izparingiak difuenez.

Laterl-agintaritza politika-alderdien eskuetan izaterik ez dabe gura ta Laterl-erlegunizta aldaizea gura dabe.

GALTZAIDUA GEITZEKO BIDEA

Londres.—Linconhire Ipafean galtzaidu-gintza asko geltuko el-da. Libra 3.500.000 galtzaidu-g'nako ola bat egiten erabiliko el-dabez.

NAZITAARAK ETA TROTSKITAARAK

Berlin.—Trotskitaren aurkako auzi-ari buruz alemandaf izparingiak izpafzail esorik ez dakafe. Alemania'ko paxistakeriren aurka zerbait agertu ez daiten epaikariren azalpenak idulezituta dakafez izparingi ofelk.

U. R. S. S.'KIN ARTUEMONIK AUSTEKO USTERIK EZ DAU ITALIA'K

Roma. — Atzefietako izparingietan, Italia'k Rusia'kin dauzan aftuemonak aust-agifean dauzela azaldu da. Izparori oso-o'rik guzur-etsi dau Italia'ko Jaurgoa'k edo Gobernuak.

LITVINOFF ERE AUZI-ASTEKO

Varsovia.—Ginebra'tik eldu zan atzo Litvinoff, eta Poloni ta Alemani'ko ordezkari efuositzakin gosaldu zuan.

Gero Moscu'rantz urten zuan.

Trotsky'ren auzia dala-ta, kezkatsu dago, bera er, nastekotzat aftuko ote duen.

AMERIKETAKO USTEAK

Buenos Aires.—"El Correo de Asturias,'ek difuenez ez-bizi eta pofot gogofak eiki dabez paxistak Oviedo'n. Ondo koska jakoe Galtzi-bidea osorik zaintzia. "Tercio"-gudariak eta mifia tramankulu erabiliafen. bost egun bufuka gogofian igaro dabiez eta au ta guzti be Grado'n geratu biaf.

Asturiastafak toki egokietan el-dagoz. Baña paxistak deuken arasorik aundiena eta txarena efeketien eta falangekoen afteko asafiak el-dira.

¡63 egun gudaoñian!

Geure uriko txaldak-ziaf Larazabal g udalorua, irurogeta iru egun gida..oñia n egin onderen. ¡Ori dok, ori mutilak! ¡Jaso Izkifubok, Euzkadi azkatu biaf yuagu-ta!

Iritzlak iritzi

Francetar eta ingeles izparringiak, Hitler'ek ez dauala garbi itzegin, diote

Pakebidea azalduko zulakoan, bañan uts-emon du.-Alemanak otseintalde biurturik, ez itz, ez espa egin eziñik.

HITLER'EK EZ DAU OSORO GARBI ITZEGIN

Paris.—"Le Temps,'k diñona:

Estadu arteko auziak erabagi ona izango dutela, dirudi, Hitler'en esanetara. Bañan aren beste iz batzutatik, zalantza ta egonezin sortu leitekez.

Alemana burutzagiaren bake aldeko itzak, gumutzekodiranik ez dau uste, bañan, ortarako bide egoki eta egikorfik ez ei dau agertu.

1914'gn. urtean, Belgikar kuraldea, ezan ez bataren ez besteren alde, bañan, afotzak bestara sartu ziran.

Rusia'ganako itz gafatzak esan ditu alemanak, eta efi andi ori europafen artetik aldendu gin nai dula, dirudi.

España paxisten mende jafi ezkero, Alemanik ekonomi bidean beste joera batzuk izango ei liuke Ortizek Franco'ri dautson begiramena.

¡UTS EMON DAU

Paris.—Turbier'en itzaldiaz ez diñoezer onik "Le Journal des Demata,'ek.

Gauzak zearo erabaki gabe utzi ditu, eta pake-bide egikorik ez du azaldu.

ZERBAIT ITXAKON, BASA UTS

Paris. — "L'Intransigeant,'ek Fiandin, Gobernu buru izankoari furher'aren itzaldiaz eritxia eska dio.

Itzaldi ura, iz batez azaldu du: uts emon.

Paris.—Izparingiak difuenez, "führer,'ek bere itzaldian, diputaduei "neure aldunak" esaten, efazoi naiala.

Izan ere, "bere aldunak" ziran, noski, ez orde, Alemania'ren ordezkariak.

Itzlderik ez beterik ez dute 70 mila alemanek. Otsein talde inugari bat dira, ta ixilik, naitasezan, agindarien agindu ta zarankoak bizkarean artu bear dute.

Bañan, ez aleman guztiak, ordea.

Ba-da taldetxo bikain bat; atzefian batzuk, eapetxean besteak eta lan gogorketako irgorpean urengoak, asafea agertu eta gogo zindoz ta sutsu lanean ari diranak, joputasun itzalaren surka.

Zer esan du "führer,'ek? Garbirik, ezer ez. Adizkide deiak egin zaizkio. Del onei ordea, erantzun zeatza emango ziola uste zutenak, ao bate asufez lotu dira.

Holanda ta Belgika paketan utziko ditusta esan du, bañan, ba-dakigu Alemania'k egiune ta itunbenak austearé ni dauan guzian ekin diola, lege ta itzak ezerezfuaz.

España'n koloni bila ez dala asi esan zuan, bañan ofegaz, europar gefatzen aufeitz alemanak zituztenak gogorasiz.

España'ko arasoetan ardurarik ez zuala esatean, aren asmoa ez zuan garbi agertu. Efi bakoitzak bere auziaz, berenez erabaki bear dituala, bañan komunismoa ifun nagusituterik ezmuala laketuko ihogu.

Pakezale agertu da, bañan, iurak irabazten edo artzera asteko amoal ez Alemani'ren jokobidea, beraz, ez dago argi itzaldi oneen ere.

EZER ARGITU EZ

Londres.—Hitler'en larunbateko itzaldiak ez du ezertariko zifarik egin.

Zerbait gauza argi ta egokiagoz, izango zalakoan zeidenak enerezean galdi dira.

Maitasuna ta ezespena

Españar deretzuk abertzaliok diguten maitasuna nopañokoa, dan guziek dakigu: diru-zikuan asi ta diru-etxean bukaera duena. Diotan au, argi erakutzi digute "txuri bodelnkatuek" eta ez bein bakarik, askotan baizik. Erepublika etofi zanean, gure babespera etofi ziran milioien jabe asko, Balta Arana Goiri berá baño abertzaleago azaldu ere norbait.

Aldi artan, gu bezin onik etazgoan mundu borobil onian, eta ona beti maitagafia baita, gu ere maitagafi omen ginan abertzale beri ayentzako. Galdetu besteia Oriol, Rodezno ta beste beren laguned; ayek esango dizute nolatzuk diran euzko abertzaleak.

1931'ga. urtian ludiko onenak, mesedegitzak. Ordun egin genikien mesedean ordaña omen da ari ibabete ta erdi gietan, karaxiq ta maraska agoan darabilgun karameloa gozoa. Nola malte galturten? Mandatura bialdu degun mutil - kaskofari kasamelo batzuek eman ei diskigu ordain saritzat; bañan, aoratu ordako, irentzi egiten ditu gure mutil mandatariak txikiik baldin ba dira. eta aundi xamafak ba dira ere, trisk eta trask bere ortz zorotzakin zatitu ondoren, gozoak diranik igorfi eta ortzu ordako, urdaleko bidean jartzen ditu.

Guk, euzkotafok, ere, mutiko mandatari ojek bezela, mesede bat egin genien milioi-jabe ayei eta ez nolanaiko mesedea, milioi oyek zaintzea izan baltzan gure mesede ori. Ordain saria nolz artuko urduri geunden bost urte anetan. Noizbeit gutaz oroitu ziran eta "ofa karameloa" esan ziguten untzaleren 18'an.

Aundia baizan, erain irentzi izan gendun, eta, txit gogofa zalako, ezin zaitiu ere, lan ortan ortz edefenaj aitzi bazgizkigu ere, ta emen darabilgu aoan, karaxka ta maraska urtu ere ezifiik. Alan da guzz ere, gozoa ba' litz, gaitz erdi; bañaz, mmkaitza da -ta, naigabea baizik ez dgu ematen.

Ai jberia etofiko baltza gugana mesede ekiez! Beck emandako karameloa arpegirg botz ta, txakufari eman ei zayon bezela, ostikada eman da utikan emendik eure mendeke mofoi gizajoengana, esango genieke; utikan suen miloi ta guzti zaindu itzazute lapurtu ditzuten lokian.

"Gora Euzkadi azkatuta" deadarka ba zatoste ere, ez dizkitzute zifistuko euzkoak. Eta ortan erakutsiko dute onak diralz: ez mentzako bañan bai Euzkadi'rentzat. Biotz batan egin ittezke biri batera maitasun eta gofoto; eta ofegaitik maitasunaren kabi azinco deun euzkoak, bañan maitasun ori Jaungoikoa eta Lege-zafs'rentzako izango degu o'orik. Ta miloi jabeenzat zer? Gofoto? Ez, gofotorik ez, kalte gundisk egin ba dizkigute ere; bañan bai ezaspena, beren maitzkiqien ordafiez, maitasuna ikoia ere ez, eerkes, zindotasuna argiro ikusi arte beintzat. Ta alan da guzis era. Yainko agindua bete degula derizkiot.

PAKE-NAI.

Euzkotar Umien Aldez

Onda oldoztu gabe esan ei-diran itzak.

(Amays)

"Zuk esango ba'zenduke: Ofazea eta negua naia, nik naiko nizuke; baña zuk tirpafez esan dirazu: Begira egunsenti au Sortaldean, orlegi ta gofi ur eta zelai gafiean."—Henri de Regnier. (Odolette).

Jaungoikoak berak bultza djolako erori dala, ta, Jaungoikoak sigoftu nai izan dualako eskua ebaki dualа, ta, onelako gauzak safitan entzuten dituan umeak oso buru ilunduna ea ba'da bere neufiak afitzen ditu.

Egun batzuetan, bere nai utzez, beste zeregitik gabe, iziteko ohezkerlak egiten sayalyuko da, eta Jaungoikoaren zigofari iges egiteko kontuz eta poliki ibili ere balta.

Onela sukaldeko aitzokin iru lapitzeo ebaki ta bifindu dituan afen ez du eskurik ebaki, amaren josteko makilla apurtu artean aiseantza erabili duan aren ez du eskurik afapatu, eta sukaldeko apalean segoen sagar bat erkezeren mayen gatzera ta igota ibidon artu ez da erori gaitik bera ela ez du miñik artu.

Aiek ikusitzen bere buruixoan gogabetzek sortuko dira gutxi gora bera, danak gezurezkoak, danak okerak: "Jaungoikoak ez ditu nonbait okerkeri batmuek ikusten", "Ixilik eta poliki egin ezkero ezdozer okerkeri egin liteke". "Gure amak ez du egia esaten beti". "Jaungoikoak z du okerkeririk ikusirzen". "Nik egin detana ez da oker-

[illegible]

Ikusi dezagun orain gai onen berenen beste alderdi bat. Ama bati esan diote, gaur afatzaldean bere bost urtedun semetxon eskois igesi ibili dela, eta afatzaldo guztian ur ertzean amafak arapatzen erori ta itxasoan itotzeko ezeskozen.

Gosetu danean jo du etxea umeak, eta amak galdetzen dio:

—Eskolan izan al zera Efomantxo?

—Bai, ama. —Atoz ta onera. Eta okabilakan buruan ikutu, usai egin eta esatzen dio: —Ez ez zera juan gauf bolntzat. Usayan itzartzen dizut.

Umez aldeko gaidukin da eta aitzinatzen [illegible] dioia bere amaki.

Esfa, amak esaiegi eta ziur eurlea jakin gabe usazan ikertzen ba'da, batzuetan.. Igo'ko dio, baña beste batzuetan ez, eta umeari gezara esateke bildura jun egingo zayo.

Etc auferantzean amak "esayan (gefi" asaya ijituena egingo du umeak "ene semea ukz ezak fuerte" eta izan leike egikofa, tzateafen amak erabilitako era onek beltzuek ustea gezurtingoa biurtzea.

[illegible] ARTOKUETA.

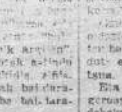

JAKINTZA BASOTARRA

Nobel saria artzea galazi egin die alemanai Hitler'ek

Zorakeri garbitzat etsi dute suezitarrak

Estokolmo.—Nobel saria ez jasoteko alemanak batek, agindu omen du Hitler'ek ez asafez aftu da suezitafen artean.

Ez dioez, Alemani'k ez du nai eleri ... gaitik, naritsfa iran erik. ... ori ez da abeltzaki ... izatea, gizabide ta jakintza orokafa eratzitza baizik.

Indafa gurtu eta adoretan soil-soilik ari dau efiaren zorakeri ta esokeri garbia dala esan dute suezitafi jakitunak.

ESPAÑA'KO-MOROKUETAK

Estokolmo.—"Dagens Nyheter" izpafingiak difuenez alemandafak ikeratuta degoe Francia'k, España'ko Morokuetan ots egin dabelata. Oia afie erdi-lo latefi efiaziak egon dira, baña atzenian... Europa'ko gu' da nanda baño-hengo Marokui izan zan, diño "Dagens Nyheter"ek, Alemani'k ateratzen ebanan matxinada aiksoen aitzuki, baña Frangia eta Ingalaterra otska eiten ziranian ixilik geratzen zan.

BAKEA NOLA IRITXIKO

Paris.—"L'Echo de Paris"ek difuenez ... ezan, ezer problema bat baño: Europa. Europa'ko laterfak jaiko fa'ya eta diru-lotzea dabiltz, bain bitzu eta bozu bestiren. Bo-gerre ofetatik politiko-lirikiak be urtetzen dira.

Alemani be Europa'ko beste efieka batzuen Europa-arandi egile izan biaf da. Efi aundia da ta, Alemani'k be beste laterfen beste izan nai dau eta orixe egiñas zuir bakja jaritzeko da.

"Le Journal"ek auxe diño; "Aide biettatik Francia ta Alemania'ren guzuf asafe -tortzalia aridlu gura dabie eta onetzar egin diran alkaf-iztetak ontzat deukieiala esa'lei Francois Bonet eta Von Neurath."

[illegible]

Egutegi polit bat

Eiam da. polifa, benetan polit-polifa, ... ipatzbirjak eunko-gudarijen aftim za... irari daben sakelekoko-egutegija. ... bi bildu dituskuez ikarbola oncen ... ta poos beterik jaso dogus. Eurak ... Bostoy dira, gure agindurijek ar... diraia, gomoen daberaik, Aberri... ... ikusi ditian, gudarijek ... polita ezin dutzu.

... ori, bere eraxeian abertzale... ... Arizkiri politik-ke bai. Eta ... ezpiene olaokau sakon-lakinusu... ... bai.

... lebg tzikijan gauza edef ta zodijar... ... eiekian jari.

... eragi oren baroko manip edefak. ... bere jasekua biaf eian eta, jabi ... egin dautsoela? Berran, azalian, ... marazuta dikaf gudari-talde ... alkbak eskuben eta iru margodun ... ilunina aufian bulaftsu daroezala... ... gyngoko mafarkiek ...

[illegible]

Euzkera-Euzkerea

Inorena txaretsi ta norberak ondo idazten dabelako txaluak entzun gura dabezanen euzkera efaz-gaitz atsokerijak gure izparingietan ez jitxakeezalia iñoz be argifaldu biaf uste dodan -afen, bakotxan-bein befirotuten dira -ta, orain be egin ixan dirsiako, zerbait esatig otu yai. Euzkeren ladijon dan oierik ornidubena da, eta gustiz, osoro dakijanarentzat orniduz ornidubena, utsik bakua.

Ez osoz dakijanak dakijsiako, euzkerea berenes oriantxe dalako bofio.

Sabin gure Irakasle nagusijaren uste ta gafdiz, euzkerea ondueu ujztu ebana Astafoa Durango'ra ixan zan, eta nik euzkera ornidubian esan dodena Astafoa'k argi ta gazbi d'ño. Eta euzkera ornidubian ornidubia [illegible] ... ta ... ta ... ta ... d'ño.

[illegible]

Alemani be Europa'ko beste efieka batzuen Europa-arandi egile ixan biaf da. Efi aundia da ta, Alemani'k be beste laterfen beste izan nai dau eta orixe egiñas zuir bakja jaritzeko da.

"Le Journal"ek auxe diño; "Aide biettatik Francia ta Alemania'ren guzuf asafe -tortzalia aridlu gura dabie eta onetzar egin diran alkaf-iztetak ontzat deukieiala esa'lei Francois Bonet eta Von Neurath."

[illegible]

Eta onetzarakoze "i" garbi-ostian urengo gedin-aufian jija-izkija sartzen dau, eta "ogija" ta "erija" ta abaf diñoz ez erifalde batek, euzkeresk berberak beño. Eta onetariko beste arau batzuk be bal-dau.

¿Es dauzala efitalde andi batek onetara oguzten? ¿Eta zer? ¿Ez ete-dakigu euzkeldunea eliatzak ihok be ezer be irakatsi-barik ixan dala, eta cunkada urte asko-askotan onantzke jafatu daula? ¿Eta orain euzkerea bera sakondu-barik, eta euzkeren ondueu ujztu ta ixan dauraren aufka erabagi gura dogu, ikusi bako efitalde batek oguzten dauala ta beste-barik?

Ihok izaeto ikasten dauzala, aiso -badizukeriak aide batera itxi, eta norberak dirijtzik eroki ta ondueu ujztoko bide dana dezikeruz. Eta ezkerifio deuskulako abespulnz Aldegain! ...

Gastelera-gotanna ajde batera itxi, eta euzkel-getanna idzteko gutzagua ixan dadin. "Gure ikzuntza ederegin ta egiteko zelan irakats biaf ixango yakon", eta bata "leku onetan al ixan dogun argifausun gustiarekin" orainxtxobengo idazian baten idetzi dozus, eta esakun bijok gastelera gotamudunak dira.

Euzko-gotanna izatzite ta berez, [illegible]

Eta onetzarakoze "i" garbi-ostian urengo gedin-aufian jija-izkija sartzen dau, eta "ogija" ta "erija" ta abaf diñoz ez erifalde batek, euzkeresk berberak beño. Eta onetariko beste arau batzuk be bal-dau.

¿Es dauzala efitalde andi batek onetara oguzten? ¿Eta zer? ¿Ez ete-dakigu euzkeldunea eliatzak ihok be ezer be irakatsi-barik ixan dala, eta cunkada urte asko-askotan onantzke jafatu daula? ¿Eta orain euzkerea bera sakondu-barik, eta euzkeren ondueu ujztu ta ixan dauraren aufka erabagi gura dogu, ikusi bako efitalde batek oguzten dauala ta beste-barik?

Ihok izaeto ikasten dauzala, aiso -badizukeriak aide batera itxi, eta norberak dirijtzik eroki ta ondueu ujztoko bide dana dezikeruz. Eta ezkerifio deuskulako abespulnz Aldegain! ...

Gastelera-gotanna ajde batera itxi, eta euzkel-getanna idzteko gutzagua ixan dadin. "Gure ikzuntza ederegin ta egiteko zelan irakats biaf ixango yakon", eta bata "leku onetan al ixan dogun argifausun gustiarekin" orainxtxobengo idazian baten idetzi dozus, eta esakun bijok gastelera gotamudunak dira.

Euzko-gotanna izatzite ta berez, [illegible]

[illegible]

Eta gure euzkerak ez du [illegible] ... ta ... ta ... ta ... d'ño.